

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	29 oktober 2013	NUMMER PS	PS2013MME14
AFDELING	MEC	COMMISSIE	MME
STELLER	Andrea Lion	DOORKIESNUMMER	2905
REGISTRATIENUMMER	80ED607C	PORTEFEUILLEHOUDER	De Vries

Titel : Resultaat fase 3 traject Toekomst Recreatie(schappen): Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen

---

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 5

Toelichting pag. 6

Bijlage(n):

1. Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen
2. Reactie provincie aan stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen) op Koersnotitie
3. Reactie provincie op De toekomst van recreatie als publieke taak

---

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Het recreatief- en toeristisch aanbod is voor de provincie Utrecht van groot belang voor de leefbaarheid, vitaliteit en economische ontwikkeling. Gemeenten en provincies staan voor de vraag hoe zij de recreatieve voorzieningen, waar zij verantwoordelijk voor zijn, op een duurzame manier kunnen behouden en hoe ze kunnen voldoen aan de vraag van hun inwoners. De vraag naar recreatieve voorzieningen neemt toe en de aard en het karakter van de vraag wijzigen. De eis om flexibel en vraaggericht te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden, past niet meer bij de 'oude', nu nog huidige, wijze van organiseren. Een meer ontwikkelgerichte aanpak met publiek-private samenwerking en bijbehorende plannen is nodig. Op dit moment zijn veel (boven) regionale recreatierreinen en een aantal routes in bezit van de recreatieschappen, die hiervoor tevens verantwoordelijk zijn voor de duurzame ontwikkeling, onderhoud en beheer. De recreatieschappen worden gevormd door vier gemeenschappelijke regelingen, met daarnaast een gemeenschappelijke regeling voor de uitvoeringsorganisatie. Provincie Utrecht is subsidiënt in een van de vijf gemeenschappelijke regelingen en deelnemer in de andere vier gemeenschappelijke regelingen.

Voorgeschiedenis

De gemeenten vertegenwoordigd in de recreatieschappen zijn samen met de provincie Utrecht het traject Toekomst Recreatie(schappen) gestart en hebben hiervoor een stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen) samengesteld. De leden van de stuurgroep bestaan uit de voorzitters van de vier recreatieschappen, de wethouder Recreatie van de gemeente Utrecht, de voorzitter van de regio Amersfoort en de gedeputeerde Recreatie van de provincie Utrecht, die tevens voorzitter is. Doel van het traject is de ontwikkeling, exploitatie en beheer van (bovenlokale) recreatieve voorzieningen op een duurzame wijze te organiseren en te financieren.

De Startnotitie traject Toekomst Recreatie(schappen) heeft u op 3 oktober 2011 vastgesteld (2011MME80). Hierin staat dat het traject bestaat uit drie fasen: het 'wat', het 'hoe' en het 'wie'. Wij volgen nog steeds de lijn van deze Startnotitie.

Fase 1, het 'wat', is afgerond met het vaststellen van de *Visie Recreatie en Toerisme 2020* (PS 23 april 2012). Fase 2, het 'hoe', is afgerond met de oplevering van het rapport *Innovatief doelen bereiken* van Buck Consultants International en Orange Olive. Dit rapport heeft u op 6 november 2012 besproken samen met de provinciale insteek voor fase 3 ("Notitie traject toekomst recreatie(schappen)", 2012MME145). Naar aanleiding van alle

reacties, waaronder die van de provincie, heeft de stuurgroep de notitie “De toekomst van recreatie als publieke taak” naar alle betrokken partijen gestuurd. Hierin stonden de uitgangspunten voor de derde fase, 3 organisatiescenario's voor de recreatieschappen en 3 organisatievarianten voor Recreatie Midden Nederland (RMN). Nadat u deze notitie heeft besproken op 25 maart 2013 (“Statenbrief Toekomst van recreatie als publieke taak”, 2013MME55) bent u op 27 mei 2013 over de provinciale reactie op de notitie geïnformeerd (“Statenbrief reactie Gedeputeerde Staten op notitie Toekomst recreatie als publieke taak”, 2013MME66). De reacties van alle betrokken partijen zijn verwerkt in de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen 2013*, die nu voorligt.

Essentie / samenvatting

Advies Stuurgroep

Het advies van de stuurgroep voor de koers die in de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen 2013* staat beschreven, bestaat uit:

- maatwerkoplossingen die recht doen aan de unieke positie van alle partners;
- het voorstel om verder invulling te geven aan de verbindende, regisserende en coördinerende rol van de provincie Utrecht
- verzelfstandiging van de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN);
- een voorstel hoe de strategische afstemming op visie en ontwikkeling in de toekomst te organiseren;
- een uitvoeringsprogramma met aansturing door een stuurgroep.

In de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen* adviseert de stuurgroep om met maatwerkoplossingen te komen tot de noodzakelijke veranderingen en tevens om ambities, afspraken, financiële en resultaatverplichtingen van alle betrokken partijen vast te leggen in programmatische meerjarenafspraken. Uitwerking hiervan is aan de recreatieschappen en de uitvoeringsorganisatie zelf. Het advies van de stuurgroep is om deze verschillende uitwerkingen op te nemen in een uitvoeringsorganisatie en centraal aan te sturen (zie ook onder: proces en planning).

Maatwerkoplossingen

De voorgestelde maatwerkoplossingen zijn:

1. Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RS SG) richt zich op financierbaarheid

De stuurgroep adviseert RS SG eerst in te zetten op het verbeteren van de financierbaarheid en daarna in te zetten op een moderniseringsslag van de structuur zodat ook samenwerking met andere partijen beter mogelijk is. De stuurgroep adviseert provincie Utrecht, wanneer zij wil uitreden, dit pas na de verkenning over de financierbaarheid te doen.

2. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (RS UHVK) opheffen

De stuurgroep adviseert RS UHVK om tot een snelle en ordelijke liquidatie te komen. Hierbij is een strak tijdschema voor onderhandelingen en een bindende arbitrage noodzakelijk. Voor wat betreft (boven)regionale terreinen en routestructuren adviseert de stuurgroep duurzame financiële afspraken te maken en per (boven) regionaal terrein en voor de routestructuren een kostenverdeling te maken. Voor de terreinen adviseert de stuurgroep het eigendom en de verantwoordelijkheid terug te leggen bij de desbetreffende landgoedeigenaar, gemeente of in een mini-economie (zie voor een definitie rapport van Buck Consultants, door u behandeld op 6 november 2012, 2012MME145).

3. Recreatieschap Vinkeveense Plassen (RS VVP) opheffen

De stuurgroep adviseert de besturen van de RS SG en RS VVP in gesprek te gaan en aan te geven onder welke voorwaarden een bestuurlijke fusie eventueel mogelijk is. De stuurgroep adviseert RS VVP in te zetten op een pilot voor een mini-economie om samen met private en maatschappelijke partijen tot een duurzame ontwikkeling en exploitatie van de recreatievoorzieningen te komen.

4. Plassenschap Loosdrecht e.o. richt zich op financierbaarheid

De stuurgroep adviseert Plassenschap Loosdrecht e.o. – zoals al gebeurt – eerst in te zetten op een pilot voor een mini-economie Loosdrechtse plassen waarin behoud door ontwikkeling centraal staat. De uitkomst van de pilot bepaalt in sterke mate de toekomstige structuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.

Ten aanzien van Recreatie Midden Nederland (RMN), de uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen, adviseert de stuurgroep de opheffing van RMN als gemeenschappelijke regeling en adviseert de samenvoeging ervan met Staatsbosbeheer (SBB), Recreatie Noord-Holland (RNH) of een andere terreinbeherende organisatie verder te verkennen. Het advies aan het bestuur van RMN van de stuurgroep is om in gesprek te gaan met deze partijen en eind 2013 hierover te besluiten.

Rol provincie

De gekozen richting beschreven in de koersnotitie is in lijn met het provinciale beleid zoals beschreven in de *Visie Recreatie en Toerisme 2020*. In onze reactie op *De toekomst van recreatie als publieke taak* hebben we nader beschreven wat wij verwachten van het traject Toekomst Recreatie(schappen): wij willen in de nieuwe organisatie een andere rol wil voor de provincie, om beter invulling te kunnen geven aan onze rol als verbinder en regisseur. Deze rol moet wat ons betreft eenduidig en helder zijn, ook ten opzichte van de gemeenten en ons meer mogelijkheden geven om te sturen op onze beleidsdoelen (12 maart 2013, 80DF0705). Met de adviezen uit de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen* kunnen we hieraan daadwerkelijk uitvoering geven.

In *De toekomst van recreatie als publieke taak* stond nog de mogelijkheid voor de keuze van één recreatieschap. De stuurgroep heeft op basis van de reacties geconcludeerd dat bij gebrek aan draagvlak deze optie niet langer houdbaar is. Daarom heeft de stuurgroep gekozen voor maatwerkbenadering. Binnen deze maatwerkoplossing, waarbij waarschijnlijk slechts één of twee kleinere recreatieschappen op termijn overblijven, is deelname van de provincie aan de recreatieschappen echter niet meer de juiste manier om uitvoering te geven aan haar beleid. Het op termijn uittreden van provincie Utrecht uit de gemeenschappelijke regelingen of het aanpassen van de provinciale rol in de gemeenschappelijke regelingen ligt daardoor in de lijn der verwachting. De provincie zal daarbij uiteraard de adviezen van de stuurgroep ter harte nemen en tevens zoveel mogelijk aansluiten bij de natuurlijke momenten die zich hierbij voordoen, zoals de mogelijke liquidatie van het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied die momenteel wordt verkend.

Proces en planning

De stuurgroep stelt voor om een uitvoeringsprogramma op te zetten met een looptijd van 3 jaar, zodat het advies met kracht kan worden uitgevoerd en de energie behouden blijft. In de koersnotitie staat ook een voorzet hiertoe. Deze voorzet moet nader worden uitgewerkt met de diverse partijen. De recreatieschappen en de uitvoeringsorganisatie zijn zelf aan zet hun onderdeel van de maatwerkoplossingen uit te voeren. Om voortgang te houden, zowel in dit programma als in het hele proces omvorming van de recreatieschappen, is centrale sturing nodig. De stuurgroep stelt voor de huidige stuurgroep op te heffen, ter markering van het einde van het traject Toekomst Recreatie(schappen), en een nieuwe op te richten. Deze nieuwe stuurgroep kan het uitvoeringsprogramma uitwerken. Hiervoor blijft een programmamanager vanuit de provincie beschikbaar. In een uitgewerkt uitvoeringsprogramma komt een verder uitgewerkt organisatievoorstel met verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden. Dit uitvoeringsprogramma wordt aan u voorgelegd. Inzet is om dit het voorjaar 2014 te doen. Zoals ook eerder in dit traject is gebleken, is het tijdig behalen van dit resultaat afhankelijk van de andere partijen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen 2013* vormt de laatste bouwsteen van het traject Toekomst Recreatie(schappen) dat moet leiden tot een betere uitvoering van het recreatieve beleid.

Financiële consequenties

De provincie betaalt haar provinciale bijdrage op basis van de afspraken in de huidige gemeenschappelijke regelingen. De jaarlijkse begrotingen en jaarrekeningen worden in de algemeen besturen vastgesteld. De huidige provinciale bijdrage aan de recreatieschappen is circa € 1.9 mln (zie ook Statenbrief jaarrekeningen 2012 van 21 oktober 2013 (80EBC35B), tegelijkertijd met dit statenvoorstel aan u aangeboden).

Afspraken binnen gemeenschappelijke regelingen kunnen niet worden aangepast zonder de instemming van de andere deelnemers. Onze inzet is om met de deelnemers te komen tot oplossingen binnen de huidige financiële kaders. Wanneer het gemeenschappelijke besluitvormingsproces leidt tot het opheffen van een

gemeenschappelijke regeling kan dat kosten met zich meebrengen. Hiervoor is het uitgangspunt dat dit budgetneutraal wordt opgelost.

Het aanpassen van gemeenschappelijke regelingen vormen besluiten die aan alle raden en staten van de deelnemers worden voorgelegd.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Een aantal betrokken partijen maakt zich zorgen over een andere rol voor de provincie. Zij vrezen dat de provincie dan haar financiële en inhoudelijke verantwoordelijkheid niet langer zal nemen. Dit is een verkeerde uitleg van de provinciale uitgangspunten. De provincie wil haar rol zodanig aanpassen dat zij, behalve het vervullen van haar financiële verantwoordelijkheid, ook kan sturen op haar inhoudelijke doelen. Deze rol moet bovendien zorgen voor een eenduidige en heldere positie ten opzichte van de gemeenten.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

De notitie *De toekomst van recreatie als publieke taak* bevatte, naast de uitgangspunten, ook 3 scenario's voor herijking van de recreatieschappen en 3 varianten voor de uitvoeringsorganisaties. Met de reacties van alle betrokken partijen op deze notitie is gebleken dat de voorgestelde varianten niet gewenst en haalbaar waren en dat maatwerk nodig was.

Voorgesteld wordt

1. Kennis te nemen van de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen 2013*
2. In te stemmen met de reactie aan de stuurgroep namens de provincie

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op maandag 9 december 2013;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2013, afdeling MEC, nummer: 80ED607C

Gelezen De *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen*;

Gelet op;

- De *Visie Recreatie en Toerisme 2020*,

Besluiten:

1. Kennis te nemen van de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen*;
2. De reactie op de *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen* vast te stellen;
3. De reactie aan de stuurgroep Toekomst recreatie(schappen) aan te bieden.

Voorzitter,

Griffier,

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de Provinciewet

2. Beoogd effect

De *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen* vormt de laatste van de drie bouwstenen van het traject Toekomst Recreatie(schappen) dat moet leiden tot een betere uitvoering van het beleid.

3. Argumenten

- De adviezen van de koersnotitie zijn in lijn met de wens van de provincie om de recreatieschappen om te vormen tot een of meer toekomstbestendige organisatie(s).
- Met de adviezen kunnen we verder uitvoering geven aan een andere, heldere en eenduidige, rol voor de provincie. Deze rol moet ons daarbij meer mogelijkheden geven om te sturen op onze beleidsdoelen en om beter invulling te geven aan onze rol van verbinder en regisseur.

4. Kanttekeningen

De provincie heeft in dit traject twee rollen: 1. deelnemer (in de recreatieschappen). Als deelnemer kan de provincie haar wensen uiten bij de besluitvorming in de dagelijks- en algemeen besturen, samen met de 20 andere deelnemers. 2. voorzitter van de stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen), die een sturende rol heeft in het hele proces van de omvorming van de recreatieschappen en in de uitwerking van het uitvoeringsprogramma. De stuurgroep wordt verder gevormd door de voorzitters van de vier recreatieschappen, de wethouder recreatie van de gemeente Utrecht en de voorzitter van de regio Amersfoort.

5. Financiën

De provincie betaalt binnen de huidige gemeenschappelijke regelingen afgerond € 1.9 miljoen als bijdrage aan de recreatieschappen. Afspraken binnen gemeenschappelijke regelingen kunnen niet worden aangepast zonder de instemming van de andere deelnemers. Onze inzet is om met de deelnemers te komen tot oplossingen binnen de huidige financiële kaders. Wanneer het gemeenschappelijke besluitvormingsproces leidt tot het opheffen van een gemeenschappelijke regeling kan dat kosten met zich meebrengen. Hiervoor is het uitgangspunt dat dit budgetneutraal wordt opgelost.

6. Realisatie

De huidige stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen) stelt voor zichzelf op te heffen om het einde van het traject Toekomst Recreatie(schappen) te markeren en een nieuwe stuurgroep op te richten. De nieuwe stuurgroep kan het uitvoeringsprogramma verder uitwerken in samenwerking met de betrokken partijen. Hiervoor levert de provincie een programmamanager. In een uitgewerkt uitvoeringsprogramma komt ook een verder uitgewerkt organisatievoorstel met verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden.

7. Juridisch

Geen juridische bijzonderheden.

8. Europa

n.v.t.

9. Communicatie

Na besluitvorming in PS vindt er communicatie plaats via een kort nieuwsbericht op de website.

10. Bijlagen

- *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen*
- Reactie provincie aan stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen) op *Koersnotitie Toekomst Recreatieschappen*
- Reactie provincie Utrecht op *De toekomst van recreatie als publieke taak*